

Elinkeinoelämän (EK) näkemykset vihreän kasvun varmistavasta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta (TKI) sekä osaamisen turvaamisesta

Euroopan Unionin on käännettävä kunnianhimoiset ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustavoitteensa uuden kestävän talouskasvun ajuriksi. Tavoitteita on edistettävä kustannustehokkaasti ja markkinaehtoisesti tukien uusien puhtaiden ratkaisujen käyttöönottoa, kehittämistä ja kaupallistamista. Euroopasta tulee ilmastoneutraalin talouden ja vihreän kasvun edelläkävijä. On panostettava tutkimukseen ja kehitykseen innovaatiovetoisesti ja tutkimuksen on oltava maailmaluokkaa. Osaamisen on jatkuvasti päivityttävä ja osaamisen uudistamisen strateginen arvo on tunnustettava yrityksissä ja yhteiskunnassa. Elinkeinoelämä menestyy nojaten digitaalisiin julkisiin palveluihin ja vähäpäästöisiin kiertotalouden ratkaisuihin. Kun puhdasta, kohtuuhintaista ja toimitusvarmaa energiaa on saatavilla ja siirtyminen pois fossiilisista polttoaineista on vauhdissa, Euroopan vetovoima kansainvälisten investointien ja osaajien näkökulmasta kasvaa. Samalla Euroopan strateginen kilpailukyky vahvistuu.

Tahtotilan saavuttamiseen on kaksi tärkeää keinoa:

1. Varmistetaan EU:n paikka innovaatiojohtajien joukossa.
2. Luodaan ”osaamisen sisämarkkina” tukemalla osaajien liikkuvuutta ja parantamalla yritysten tarpeisiin osuvaa osaamista.

Keinoista tarkemmin:

- Seuraavalla tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan puiteohjelmalla (10.) tulee olla nykyistä vahvempi ja tasapainoisempi budjetti sekä selkeä toimiva ohjelmarakenne erityisesti yritysten monipuolisen osallistumisen varmistamiseksi.
- Rahoitusinstrumenttien, arviointiprosessien, kriteerien ja muiden hallinnollisten toimien pitää olla nykyistä selkeämpiä, jotta kaikenkokoiset ja kaikilta toimialoilta tulevat yritykset sekä tutkijat osallistuvat nykyistä tasapainoisemmin puiteohjelman toimintaan.
- Rahoituskriteerien tulee aina tukea EU-lisäarvon ja kilpailukyvyyn saavuttamista. On aina määritettävä ”excellence” ja ”expected impact” – kriteerit.
- EU:n ja jäsenvaltioiden houkuttelevuus investointi- ja työnteokoalueena paranee kun kehitetään yhteistä työmarkkina-alueita, jossa ulkomaalaiset tutkijat, asiantuntijat ja opiskelijat voivat liikkua nykyistä joustavammin.
- Erasmus+ -ohjelmaa on jatkettava ja vahvistettava. Ohjelmaa laajennetaan piloteilla osaajien houkuttelemiseksi kolmansista maista, osaamisen ja osaamistarpeiden tunnistamiseksi ja täydennyskoulutuksen tarjoamiseksi.
- Rakennetaan eurooppalainen korkeakoulutuksen digivisio Suomen esimerkin pohjalta (<https://digivisio2030.fi/>) ja tuetaan korkeakoulujen oppimissisältöjen jakamista hyödyntämällä digitaalisia alustoja ja teknisiä välineitä, kuten tekoälyä, osana Erasmus+ -toimia
- Osaamisperustainen lähetystapa on nostettava lähtökohdaksi EU:n osaamisen kehittämisen toimissa. Vahvistetaan työpaikalla oppimista (”workbased learning”) keinona uuden osaamisen hankkimisessa.

LISÄTIETOA:

Johtaja Riikka Heikinheimo, riikka.heikinheimo@ek.fi, +358 46 922 9692

Asiantuntija Mikko Vieltojärvi, mikko.vieltojarvi@ek.fi, +358 44 534 5294

EK:n pääviestit

1. EU:n on kuuluttava innovaatiojohtajien joukkoon – tarvitaan riittävä TKI-rahoitus (3%/BKT) ja toimivat instrumentit. USA ja Kiina on kirittävä kiinni.
2. Osaamisen on päivityttävä vastaamaan innovatiivisen vihreän ja digitaalisen kasvun tarpeita.
3. Koulutuspolitiikka kuuluu jäsenvaltioille, joiden tehtävänä on taata kaikille hyvä perusopetus + jatkuva oppiminen.
4. EU kannustaa jäsenvaltioita vahvistamaan yhteistyötä yritysten, korkeakoulujen ja oppilaitosten kesken.
5. Osaamiseen liittyvät EU-ohjelmat on suunniteltava tukemaan osaajapulan ratkaisuja erilaisten pilottikokeilujen avulla.